

رشته علوم اسلامی با گرایش کلام اسلامی سطح دو

مادة ۱/ عنوان

عنوان برنامه، سطح دو علوم اسلامی با گرایش کلام اسلامی است.

مادة ۲/ تعریف

سطح دو علوم اسلامی با گرایش کلام اسلامی، مقطعی است که طلاب ضمن فراگیری فقه و اصول متعارف، به شناخت مفاهیم، اصطلاحات، مبانی، مسائل، روش تحقیق و ساختار دانش کلام اسلامی دست می‌یابند و پس از احراز توان علمی با ارائه تحقیق پایانی، موفق به دریافت مدرک سطح دو این گرایش می‌شوند.

مادة ۳/ اهداف

1. شناخت استدلالی اصول عقائد اسلامی مبتنی بر قرآن و معارف اهل بیت علیهم السلام
2. آشنایی با تاریخ و فرقه‌های مهم کلام اسلامی؛
3. شناخت مفاهیم و مسائل مهم کلامی؛
4. آماده‌سازی طلاب جهت فعالیت‌های آموزشی؛
5. ایجاد توان پاسخگویی به پرسش‌های عمومی در حوزه کلام اسلامی؛
6. ایجاد مهارت‌های استدلال و مناظره؛
7. تربیت طلاب مستعد جهت ورود به مقاطع تخصصی؛
8. شناخت استدلالی مسائل فقهی و اصولی و آشنایی با روش‌های استنباط فقهی؛
9. ایجاد توان استفاده از متون و منابع مهم فقهی، اصولی و کلامی و شناخت آنها.

مادة ۴/ سیاست‌ها

1. اهتمام به ایجاد زمینه تعالی اخلاقی و اعتقادی طلاب؛
2. زمینه‌سازی جهت اعتماد به نفس طلاب در مسائل علمی - پژوهشی؛
3. تأکید بر آموزش‌های پژوهش‌گرا؛
4. توجه به نیازهای جامعه و کاربردی کردن آموزش؛
5. تکیه بر آموزش موضوعات اصلی **کلام اسلامی**؛
6. تأکید بر بهره‌گیری از ابزارهای نوین و روش‌های کارآمد آموزشی - پژوهشی؛
7. اهتمام به شناسایی و حمایت از طلاب مستعد؛
8. اهتمام به دروس فقه و اصول و نظارت بر اجرای آن.

مادة ۵/ ضرورت ایجاد گرایش

1. اهمیت فوق العاده مباحث اعتقادی به عنوان اصل و ریشه دین؛
2. رسالت حوزه در تربیت اندیشمندان متکلم جهت تبیین، ترویج و دفاع از عقاید اسلامی؛
3. نیاز اجتماع به آموزش، تبیین، ترویج و دفاع از عقاید اسلامی در مقابله با تهاجمات فکری.

مادة ۶/ نظام آموزشی

نظام آموزشی این گرایش به صورت نیم‌سال، درسی^[۲] و حضوری است، و بدون احتساب زمان تحقیق پایانی در هفت نیم‌سال ارائه می‌شود.

تبصره: حداکثر مدت تحصیل در موارد اضطراری، بدون احتساب زمان تحقیق پایانی نه نیم‌سال است.

ماده ۷/ شرایط پذیرش

1. احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
2. دارا بودن مدرک علمی سطح يك؛
3. موفقیت در آزمون ورودی و مصاحبه علمی.

ماده ۸/ عناوین و مشخصات کلی دروس

ردیف	عنوان	ساعت
۱	دروس عمومی	۱۵۲۰
۲	دروس گرایشی	۸۰۰
	جمع کل	۲۳۲۰

ماده ۹/ عناوین و مشخصات تفصیلی دروس

1. دروس عمومی

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
•	فقه	۷۲۰	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو (از ابتدای مکاسب تا القول فی ماهیه العیب)
•	اصول	۵۶۰	شناخت استدلالی مسائل مهم اصول طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو (تمام رسائل و جلد اول کفایة الاصول تا اول المقصد الثاني فی الفواهی)
•	تفسیر ترتیبی	۳۲	ایجاد توان بهره‌گیری از آیات قرآن کریم و وجوه محتمل در آن به منظور شناخت معارف قرآنی
•	رجال و درایه	۳۲	شناخت تکمیلی و تسلط بر مباحث مهم کاربردی و نکات اساسی رجال و درایه، همراه با معرفی منابع مهم (مکتوب و نرم‌افزاری)
•	تاریخ معاصر	۳۲	بررسی تحلیلی تاریخ فرهنگی، اجتماعی و سیاسی صد سال اخیر ایران
•	روش تحقیق	۳۲+۱۶	آشنایی با روش‌های عمومی پژوهش و کیفیت بهره‌برداری از منابع نظری عملی
•	زبان انگلیسی عمومی ۱ و ۲	۳۲+۶۴	ایجاد توان درک مطلب متون ساده انگلیسی نظری عملی
	جمع	۱۵۲۰	

1. دروس گرایشی

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
•	منطق ۱ و ۲	۶۴	تبیین روش استدلال برهانی، جدلی و شرایط آنها، همراه با شناخت مغالطه و انواع آن

•	فلسفه اسلامی ۱ و ۲	۱۶۰	شناخت اولیه و جامع مسائل فلسفه اسلامی
•	معرفت‌شناسی	۳۲	شناخت استدلالی راه‌ها، ابزار و منابع شناخت و...
•	کلیات و تاریخ علم کلام	۳۲	شناخت علم کلام (فرق آن با فلسفه و علوم دیگر) موضوع، غایت و مبانی آن، تبیین حجیت روش‌های عقلی و نقلی و شرایط آنها و آشنایی با سیر تکون و تطور علم کلام، مشرب‌های کلامی، متکلمین بزرگ، منابع و مآخذ مهم کلامی
•	کلام اسلامی ۱	۳۲	شناخت استدلالی مباحث خداشناسی (اثبات ذات، رابطه صفات و ذات و تبیین توحید، علم، قدرت، حیات و...) (حکمت، عدالت، اراده، خالقیت، هدف‌داری و...) و بیان مراتب افعال خداوند
•	کلام اسلامی ۲	۳۲	شناخت استدلالی ضرورت نبوت و تبیین ویژگی‌ها، وظایف و اختیارات و راه شناخت انبیاء و اثبات نبوت و خاتمیت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله
•	کلام اسلامی ۳	۳۲	شناخت استدلالی ضرورت امامت، بیان ویژگی‌ها، وظایف و اختیارات امام و اثبات امامت ائمه علیهم السلام
•	کلام اسلامی ۴	۳۲	شناخت استدلالی مباحث عقلی و نقلی معاد (حقیقت مرگ و عالم برزخ، قیامت و ویژگی‌های آن)
•	کلام اسلامی ۵	۳۲	تبیین آموزه مهدویت، مبانی و مسائلی مانند فلسفه غیبت و انتظار، آثار وجودی امام غایب، ظهور و علائم آن، حکومت حضرت مهدی از دیدگاه شیعه
•	معارف قرآن ۱ (خداشناسی)	۶۴	آشنایی با معارف قرآن در بخش «خداشناسی» و کسب توان مراجعه به متون تفسیری و حدیثی
•	معارف قرآن ۲ (راه و راهنماشناسی)	۳۲	آشنایی با معارف قرآن در بخش «راه و راهنماشناسی» و کسب توان مراجعه به متون تفسیری و حدیثی
•	معارف قرآن ۳ (معادشناسی)	۳۲	آشنایی با معارف قرآن در بخش «معادشناسی» و کسب توان مراجعه به متون تفسیری و حدیثی
•	فرق و مذاهب کلامی	۳۲	آشنایی با آموزه‌ها، روش‌ها و کتب اصلی فرقه‌های مهم تشیع و تسنن، مانند امامیه، اسماعیلیه، زیدیه، معتزله، اشاعره و اباضیه با اشاره به وهابیت
•	مسائل جدید کلامی	۳۲	شناخت مهم‌ترین مسائل جدید کلامی، مانند منشأ دین، تکثرگرایی، علم و دین و قلمرو دین
•	آشنایی با ادیان	۳۲	آشنایی با چگونگی پیدایش، سیر تاریخی، کتب مقدس، آموزه‌ها، مناسک و آداب مهم ادیان زنده و بزرگ جهان (ابراهیمی و غیر ابراهیمی)
•	متون کلامی	۳۲	تسلط بر قرائت و فهم صحیح متون اصیل، مهم و اساسی کلام اسلامی
•	تحقیق پایانی	۶۴	ارائة پژوهش در یکی از موضوعات کلام اسلامی در حد تتبع، جمع‌آوری و جمع‌بندی اقوال
	عملی	۸۰۰	
	جمع		

[۱]. این مصوبه قبلاً به عنوان مصوبه ۷۸۲ در جلسه ۱۵ کمیته بررسی و تصویب رشته‌ها، (دوره پنجم)، مورخ ۲۹/۶/۹۰ به تصویب رسیده بود، که پس از اصلاح مطابق تصمیم جلسه ۸۱ شورای عالی حوزه‌های علمیه (دوره ششم)، به مصوبه ۹۲۳ تغییر یافت.

[۲]. در این نظام، هر درس به صورت مستقل ارزیابی می‌شود و قبولی یا رد در یک درس، تأثیری در قبولی یا رد دروس دیگر ندارد.

برای مشاهده دیگر رشته‌های سطح دو کلیک کنید